

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 3 (131), marzec-kwiecień 2007, ISSN 1730-5187

750 lat Kalisza

Nowe władze Związku

XXVIII Zgromadzenie Ogólne ZMP w Poznaniu

W NUMERZE

XXVIII ZO ZMP

VII Przedstawiciele ZMP w IV kadencji starali się prezentować wypracowane stanowiska i opinie we wszelkich instytucjach, w których ZMP ma zapewniony udział. Opinie w sprawach, które nie zostały wcześniej uzgodnione w ramach KWRIST, były prezentowane na posiedzeniach komisji sejmowych i senackich. Związek miał prawie 100 przedstawicieli w różnych instytucjach i gremiach przedstawicielskich. Skuteczność działań Związku, podejmowanych na rzecz oczekiwanych przez miasta rozwiązań legislacyjnych, była różna. Jest ona porównywalna z tą, jaką mają inne organizacje samorządowe w państwach członkowskich UE.

ZE ZWIĄZKU

IX Apel Związku Miast Polskich do prezesa Rady Ministrów, wojewodów oraz organów stanowiących gmin, powiatów i województw w sprawie wstrzymania biegu kalendarza wyborczych, procedur wygaszania mandatów oraz uchylenia wszystkich uchwał i zarządzeń zastępczych stwierdzających wygaśnięcie mandatów osób wybranych w wyborach samorządowych.

KRONIKA ZAGRANICZNA

XII Blisko 100 przedstawicieli samorządów i instytucji kulturalnych wzięło udział w seminarium informacyjnym Związku Miast Polskich „Europa dla obywateli 2007–2013 oraz inne programy kulturalne”, które odbyło się w Poznaniu 13 marca br. Głównym celem spotkania była prezentacja nowego programu wspierającego m.in. współpracę partnerską miast.

XIII Europejską Kartę równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym podpisało już 200 samorządów w całej Europie. Ponad 70 kobiet pochodzących z wyboru – przedstawicieli samorządów lokalnych i regionalnych z całej Europy – uczestniczyło w konferencji na ten temat, która odbyła się 22 i 23 marca br. w Rennes.

MIASTA JUBILEUSZOWE

XIV Kalisz obchodzi w tym roku 750-lecie nadania praw miejskich. Obecnie miasto jest 100-tysięcznym ośrodkiem, drugim po Poznaniu w Wielkopolsce. Kalisz, choć przestał być stolicą województwa w wyniku reformy administracyjnej z 1998 r., „nie poddał się atmosferze marazmu i beznadziei” – jak mówi prezydent, Janusz Pęcherz. W ciągu ostatnich kilku lat rozwinął się ośrodek gospodarki i edukacji. Samorząd starał się tworzyć korzystne warunki dla przedsiębiorców.

Na okładce: delegaci na Zgromadzenie Ogólne ZMP głoszą nad projektem budżetu ZMP na rok 2007. Fot. J. Proniewicz

Nowe władze ZMP

Walka o normalność i stabilizację

Podczas XXVIII Zgromadzenia Ogólnego Związku Miast Polskich, które odbyło się w Poznaniu 8 i 9 marca 2007 roku, delegaci z ponad 200 miast członkowskich wybrali nowe władze ZMP. Prezesem Związku na drugą już kadencję został prezydent Poznania, Ryszard Grobelny – otrzymał ponad 95-procentowe poparcie.

Przegłosowano zmiany w Statucie ZMP, m.in. zwiększenie liczby członków Zarządu ZMP z 16 do 21. Wybrano Zarząd ZMP oraz Komisję Rewizyjną. Na pierwszym posiedzeniu Zarządu wyłoniono prezydium. Wiceprezesami Zarządu zostali: **Jacek Karnowski**, prezydent Sopotu, **Kazimierz Pałasz**, prezydent Konina oraz **Tadeusz Wrona**, prezydent Częstochowy, natomiast skarbnikiem – **Iwona Szkopińska**, burmistrz Wieruszowa, a sekretarzem – **Mirosław Milewski**, prezydent Płocka.

Delegaci wybrali również przedstawicieli do Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej. W obradach uczestniczył **Tobias Kogge** – współprzewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej, burmistrz Drezna, który mówił o rosnącym znaczeniu tego gremium w strukturach europejskich. Ustawowymi przedstawicielami ZMP do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego zostali **Ryszard Grobelny**, prezydent Poznania i **Jerzy Kropiwnicki**, prezydent Łodzi. W Komitecie Regionów Związków będzie reprezentowany przez **Macieja Kobylńskiego**, prezydenta Słupska, **Stanisława Szwabskiego**, przewodniczącego Rady Miejskiej Gdyni i **Tadeusza Wronę**, prezydenta Częstochowy.

Konieczna współpraca

Wyższa izba parlamentu jest sojusznikiem samorządów i będzie prowadzić legislacyjną pracę organiczną na rzecz samorządów, aby mogły one lepiej funkcjonować, zadeklarował profesor **Marek Ziółkowski**, wicemarszałek Senatu RP: – *Podstawową sprawą powinno być nieobciążanie samorządów dodatkowymi kosztami związanymi z nowymi zadaniami*. Obecni goście reprezentanci innych korporacji samorządowych zaznaczyli, że należy walczyć o normalność, przeciwko demontażowi samorządów, a także o to, aby przyjmowane przez parlament ustawy nie godziły w samorządność. Poseł **Witold Gintowt-Dziewałtowski** zwrócił się z propozycją ustalenia wspólnej dla wszystkich organizacji samorządowych zhierarchizowanej listy spraw ważnych dla samorządów, aby w ten sposób skuteczniej walczyć na forum parla-

mentu i w mediach o korzystne rozwiązania dla lokalnych społeczności.

Prof. **Michał Kulesza**, mówiąc o samorządzie w UE 50 lat po podpisaniu Traktatu Rzymskiego, zaznaczył, że wydarzenie to przełożyło się na nowoczesne myśli i regulacje, dzięki którym samorząd lokalny jest współcześnie ostoją wymiaru demokratycznego, jedynym miejscem na mapie świata, gdzie obywatel ma coś do powiedzenia. Władze lokalne są ponadto w centrum zainteresowania

Ponad 200 miast członkowskich uczestniczyło w obradach Zgromadzenia Ogólnego.

Fot. J. Proniewicz

państw oraz organizacji międzynarodowych i jest to tendencja pewna i jednokierunkowa, a połowa prawa europejskiego jest skierowana właśnie do samorządów. Już wkrótce obok Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego zostanie przyjęty jej światowy odpowiednik. Twórca reformy samorządu terytorialnego zwrócił uwagę na dwie zasady – głęboką decentralizację będącą w większości państw w rozkwicie i administrację kooperatywną, niezbędną zdolność do współpracy (między samorządem a administracją rządową, między organizacjami samorządowymi czy szczeblami samorządów). – *Obecny premier jest pierwszym, w którego exposé nie znalazła się ani jedna wzmianka o demokracji lokalnej czy samorządzie terytorialnym, oprócz zapewnienia o konieczności wzmacniania roli wojewodów*. Uczestniczymy w poważnym konflikcie między rządem a samorządem – stwierdził profesor Kulesza. – *To źle wpisuje się w administrację kooperatywną, którą Polska powinna mieć*. Oby

zdolność do tej współpracy wzajemnej wyrosła razem z wiosną... – wyraził życzenie na koniec wystąpienia.

Środki na rozwój

Cele i priorytety Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007–2013 zakładają m.in. podniesienie jakości i poziomu życia mieszkańców poprzez poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej oraz rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej, co będzie oddziaływać bezpośrednio na rozwój miast – dowodził **Piotr Żuber**, dyrektor Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej w MRR. Do podstawowych kierunków działań państwa wspierających rozwój miast należą: poprawa infrastruktury transportowej, zwiększenie dostępności do systemów transportu zbiorowego, rozszerzanie zasięgu oddziaływania obszarów metropolitalnych, wzmacnianie procesu odbudowy gospodarczego potencjału małych miast oraz wspieranie rozwoju mieszkalnictwa i drobnej przedsiębiorczości. Łączna kwota środków budżetowych z UE – wraz z publicznymi i prywatnymi środkami na współfinansowanie – możliwa do wykorzystania na realizację SRK – wyniesie ok. 108 mld EUR. Dodatkowo na ten cel przeznaczone będą również środki z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (530 mln EUR na lata 2004–2009). Przedstawiciel MRR wymienił przykładowe kluczowe projekty sprzyjające rozwojowi miast, które mogą uzyskać dofinansowanie z UE: połączenia z autostradami, miejskie obwodnice, rozwój lotnisk, rewitalizacja linii kolejowych, budowa mostów i wiaduktów, parkingów, modernizacja dróg i ulic, budowa budynków dydaktycznych i laboratoriów szkół wyższych, budowa i modernizacja szpitali, obiektów sportowych, muzeów oraz zagospodarowywanie odpadów.

Zagrożone pieniądze z UE

Jan Olbrycht, członek Parlamentu Europejskiego, zaapelował o szybką i konieczną zmianę

ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, która jest szkodliwa dla Polski, bowiem wprowadza nieczytelne układy. – *Pieniądze dla Polski są zagrożone – mówił. – Irracjonalna walka polityczna szkodzi naszym interesom.* Zawarty w ustawie system odwołań od konkursów (weto wojewodów) w niejasny sposób określa, kto odpowie za źle wykorzystane lub niewykorzystane środki oraz przesunięcia w czasie (które mogą skutkować nawet wygaszeniem funduszy!): wojewoda czy samorząd wojewódzki. W innych krajach europejskich są

na rzecz zmian gospodarczych” (*Regions for Economic Change*) oraz innowacyjnych instrumentów finansowania (JESSICA, JEREMIE). J. Olbrycht przypomniał, że warto powalczyć o wpisanie do RPO środków na mieszkalnictwo (do 3 proc.), dlatego że pieniędzy na ten cel w kolejnych cyklach programowania już nie będzie. W latach 2007–2013 polityka spójności szczególnie nacisk kładzie na zrównoważony rozwój obszarów miejskich, który wymaga m.in. planowania opartego na przyszłościowej wizji, efektywnego zarządzania angażującego part-

W prezydium ZO zasiadli przedstawiciele nowego Zarządu: (od lewej) Mirosław Milewski, prezydent Płocka, Jacek Karnowski, prezydent Sopotu, Ryszard Grobelny, prezydent Poznania, Tadeusz Wrona, prezydent Częstochowy i Kazimierz Pałasz, prezydent Konina.
Fot. J. Proniewicz

bardziej przejrzyste układy – państwo albo samorząd. J. Olbrycht przypomniał, że zasada subsydiarności z punktu widzenia UE jest przestrzegana jedynie na poziomie rządów państw członkowskich, natomiast nikt nie wnika w relacje wewnątrz danego kraju.

W UE wzrasta zainteresowanie rozwojem miast i pomocą dla trudnych regionów, co stwarza również szansę dla polskich miast. Zaznacza się też tendencja do wzmacniania inicjatyw wspólnotowych w tej dziedzinie, gdyż działania rządu w tej sferze nie zawsze były skuteczne (Strategia Lizbońska). Z tego względu proponuje się rozszerzenie dotychczasowego programu URBACT, wdrożenie w życie projektu „Regiony

nerów publicznych i prywatnych, uwzględnienia problemów ekonomicznych, społecznych i środowiskowych, a także opracowania *masterplanu*. – *Nie wolno wydawać pieniędzy publicznych bez partnerstwa i bez udziału społeczeństwa obywatelskiego* – podkreślał europoseł.

Innowacje szansą dla miast

Prof. **Jerzy Buzek**, członek PE, zaprezentował koncepcję „Miasto – fundament wiedzy, innowacji i rozwoju”. – *Powinniśmy inwestować w trwały rozwój, a nie tylko w beton* – tłumaczył były premier. 7. Program Ramowy UE

dokończenie na str. IV

Zarząd ZMP 2007–2010:

Ryszard GROBELNY, prezydent Poznania, PREZES (ponownie)
Jacek KARNOWSKI, prezydent Sopotu, WICEPREZES
Kazimierz PAŁASZ, prezydent Konina, WICEPREZES (ponownie)
Tadeusz WRONA, prezydent Częstochowy, WICEPREZES (ponownie)
Mirosław MILEWSKI, prezydent Płocka, SEKRETARZ
Iwona SZKOPIŃSKA, burmistrz Wieruszowa, SKARBNIK (ponownie)
Ryszard BREJZA, prezydent Inowrocławia (ponownie)
Jan BRONŚ, burmistrz Oleśnicy
Leszek CIEŚLIK, burmistrz Augustowa
Jan DZIUBIŃSKI, prezydent Tarnobrzegu
Julian JOKŚ, burmistrz Krotoszyna
Marcin KIERWIŃSKI, radny Warszawy
Małgorzata MAŃKA-SULIK, prezydent Zabrza
Mirosław MIKIETIŃSKI, prezydent Koszalina

Marek MIROS, burmistrz Gołdapi (ponownie)
Zdzisław NOWAKOWSKI, przewodniczący RM Mielca
Marek OBREBALSKI, prezydent Jeleniej Góry
Zbigniew PODRAZA, prezydent Dąbrowy Górniczej
Stanisław SZWABSKI, przewodniczący RM Gdyni
Jarosław WILCZYŃSKI, prezydent Ostrowca Świętokrzyskiego
Janusz ŻMURKIEWICZ, prezydent Świnoujścia (ponownie)

Komisja Rewizyjna ZMP 2007–2011:

Tadeusz KRZAKOWSKI, prezydent Legnicy, PRZEWODNICZĄCY (ponownie)
Jerzy MIKULSKI, burmistrz Wołomina, WICEPRZEWODNICZĄCY
Marek CHRZANOWSKI, prezydent Bełchatowa (2003–2007 w Zarządzie)
Andrzej CZAPSKI, prezydent Białej Podlaskiej (ponownie)
Mirosława LEHMAN, burmistrz Kartuz

TEZY PROGRAMOWE

Związek silny siłą miast członkowskich

I. DZIAŁANIA WEWNĄTRZZWIĄZKOWE:

1. Zwiększenie liczebności Związku:

Związek jest silny tym, co mogą wnieść do naszej działalności miasta członkowskie; musi więc lepiej wykorzystywać ich potencjał;

- ponowienie akcji promocyjnej (jak w 2005 r.);

- stały monitoring potrzeb i inicjatyw miast;

2. Wzmocnienie Związku przez aktywność miast:

- wykorzystanie w tym celu możliwości, jakie stwarza ustawa o prowadzeniu polityki rozwoju (regionalne konferencje współpracy, komitety monitorujące RPO, których członków wskazuje m.in. ZMP);

- wykorzystanie w tym celu komisji Związku;

3. Zwiększenie profesjonalizmu w wyrażaniu doświadczeń:

- baza danych o miastach – praktyczne wnioski dotyczące zarządzania miastami;

- baza danych o miastach – szkolenie kadr samorządów miejskich;

- baza danych o miastach – dobre opinie o projektach ustaw;

- baza danych o miastach – własne inicjatywy legislacyjne.

- wykorzystanie w tym celu istniejącego potencjału projektu SAS i nowego projektu, na który pozyskano grant z Mechanizmu Finansowego EOG (2,8 mln euro na 4 lata);

4. Lepsze wykorzystanie naszych przedstawicieli w instytucjach krajowych i zagranicznych:

- aktywniejszy udział w pracach Zarządu i komisji naszych przedstawicieli w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz w jej zespołach;

- aktywniejszy udział w pracach Zarządu i komisji naszych przedstawicieli w Komitecie Regionów i CLRAE;

5. Lepsze wykorzystanie bazy ekspertów i analiz:

- utworzenie banku opracowań do dyspozycji miast członkowskich;

- wykorzystanie własnych opracowań i opinii prawnych;

dokończenie ze str. III

przewiduje przeznaczenie na badania i innowacje – 54,6 mld EUR (poprzednio tylko 19 mld). – *Możemy je dostać, to szansa na rozwój polskich miast* – przekonywał. Żeby skorzystać z tych środków, konieczna jest współpraca między uczelniami, placówkami naukowymi, przemysłem i samorządami. Tzw. złoty trójkąt stanowi fundament pod tworzenie regionów wiedzy i innowacji. Mamy już pierwsze przykłady na terenie naszego kraju – to Dolina Lotnicza w województwie podkarpackim, która znajduje się obecnie na 5. miejscu w Europie. – *Z masowej produkcji musimy przejść na masowe innowacje. Powinniśmy też przełamywać wzajemną nieufność w stosunkach z biz-*

Delegaci wybierali władze ZMP przy użyciu specjalnie przygotowanego systemu elektronicznego.

Fot. J. Proniewicz

nesem, która jest wzmocniana przez doniesienia medialne czy walkę z korupcją – powiedział J. Buzek. Pokazał, w jaki sposób budować Regionalną Innowacyjną Strategię i omówił korzyści, jakie mogą przynieść portale wiedzy i e-learning. – *Jak mamy być za 15 lat w czołówce najlepszych w Europie, to musimy w tych nowych programach UE brać udział* – podsumował europarlamentarzysta.

Miliony na socjalne mieszkania

Minister budownictwa, **Andrzej Aumiller** zapowiedział, że poczynił już starania w UE o uzyskanie dla naszego kraju 3 proc. środków na termomodernizację. Przedstawił aktualny stan prac nad nową ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i zachęcał samorządowców do wprowadzania racjonalnych zmian do projektu. Ważnymi kwestiami, które uwzględnią nowelizacja, są m.in.: włączenie terenów kolejowych do planowania gminnego, uproszczenie procedur, rezygnacja z uzyskiwania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych w granicach miasta, ujednolicenie zasad dobrego sąsiedztwa czy wprowadzenie obligatoryjnej renty planistycznej (25 proc.). Przedstawiciel rządu przekazał infor-

macje na temat polityki mieszkaniowej rządu. Od 1 kwietnia można już starać się o środki na wspieranie i tworzenie lokali socjalnych na mocy ustawy z 8 grudnia i odpowiednich rozporządzeń. Na ten cel przeznaczono w budżecie państwa 185 mln zł. Równolegle są prowadzone prace nad następującymi ustawami wspierającymi rynek mieszkaniowy: o gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa (AMW mogą bezpłatnie przekazywać gminom w wieczyste użytkowanie grunty), o wspieraniu remontów budynków mieszkalnych (grant dla samorządów), o reformie budownictwa TBS, o ochronie nabywców mieszkań i Prawo budowlane. Zostanie ogłoszony konkurs dla gmin, które będą budowały mieszkania socjalne, zatrudniając do tych prac bezrobotnych.

– *Jesteśmy na poziomie Afryki, jeśli chodzi o umiejętność planowania przestrzeni i musimy to zmienić, bo inaczej miliardy euro z UE pozostaną tylko opowieściami* – stwierdził prof. **Adam Kowalewski**, przewodniczący Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej. W cywilizowanych państwach planowanie przestrzenne ma głównie za zadanie eliminowanie konfliktów i godzenie sprzecznych interesów, które się w przestrzeni miast rozgrywają, co zapewnia im płynny rozwój. Trzeba pamiętać, że interes publiczny nie może zdominować interesów prywatnych i odwrotnie, jak dzieje się obecnie w Polsce. Konieczne jest zbudowanie systemu negocjacji i likwidowania konfliktów. – *Rozwój zrównoważony to w Polsce wciąż puste hasło, mimo odpowiedniego zapisu w Konstytucji RP. Aby stał się on faktem należy określić prawnie, na czym polega* – mówił profesor.

Stanowiska, postulaty i wnioski

Chociaż, zdaniem delegatów, istnieje konieczność dokonania w szybkim tempie zmiany nowelizacji ustawy o planowaniu przestrzennym, trzeba pamiętać, że sfera inwestycji i gospodarki muszą mieć zapewnioną stabilność systemu prawnego. Wiceprezydent Gdańska, **Wiesław Bielawski**, powołując się na wspólne stanowisko wszystkich organizacji samorządowych z czerwca ub.r. popierające projekt prof. H. Izdebskiego, stwierdził, że *poprzedni projekt zapewniał jasne, krótkie procedury, eliminowanie instrumentów korupcjogennych, a obecna nowelizacja ustawy nie bierze tych elementów pod uwagę. Na przykład zapisy ustawy dotyczące renty planistycznej stwarzają furtki do jej omijania*. Z kolei prezydent Świdnicy zwrócił uwagę, że poważną barierą rozwojową dla miast stwarzają opłaty związane z odrobinieniem gruntów – w 60-tysięcznym mieście, jest to około 15 milionów zł!

Podczas Zgromadzenia Ogólnego wręczono Medale Honorowe ZMP za szczególnie wkład w rozwój działalności ZMP. Na zdjęciu: prezes ZMP, Ryszard Grobelny i Rudolf Borusiewicz, sekretarz generalny Związku Powiatów Polskich. Fot. J. Proniewicz

Obok czynności statutowych, takich jak przyjęcie budżetu, sprawozdań z działalności Zarządu w 2006 r. i w całej IV kadencji, przedstawiciele miast przegłosowali Tezy Programowe, a także przyjęli stanowiska w sprawie nowelizacji ustawy o systemie oświaty, niewystarczających środków na 5-proc. podwyżki dla nauczycieli oraz nowelizacji ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie. Poparcie uzyskała ta ostatnia nowela, ponieważ umożliwiła gminom kontrolę nad strumieniem odpadów i realizowanie zobowiązań wynikających z dyrektyw UE. Wiceprezydent Łodzi, **Włodzimierz Tomaszewski** podkreślał zapóźnienia naszego kraju w tej dziedzinie: – *Poziom odzysku odpadów w Polsce wynosi zaledwie 1,7 proc. ogółu masy, przy czym w Europie jest to ponad 15 proc. Składujemy wciąż aż 96 proc. śmieci!*

Delegaci na Zgromadzenie Ogólne postulowali ponadto, że Zarząd ZMP w nadchodzącej kadencji powinien zająć się następującymi kwestiami dotyczącymi: ustroju samorządów (wydłużenie kadencji, wzmocnienie pozycji burmistrza w stosunku do rady, odprawy dla wielokadencyjnych włodarzy miast i gmin), problemów małych miast, które są otoczone

gminą wiejską, budownictwa mieszkań socjalnych i zaległości czynszowych, reorganizacji powiatowych inspektoratów nadzoru budowlanego, ustalenia standardów w oświacie, zmiany zapisu ustawy lustracyjnej w zakresie składania wniosku oświadczenia w IPN w obecności pracowników archiwum czy możliwości wsparcia finansowego przez samorządy dla organizacji kombatanów.

Nagrody za samorządność

Spotkanie w Poznaniu było okazją do wręczenia odznaczeń ZMP. Honorową nagrodę, Złotą Wstęgę Miast Polskich za wybitne zasługi dla samorządu terytorialnego otrzymał dr **Jan Olbrycht**, członek Parlamentu Europejskiego, burmistrz Cieszyina w latach 1990–1998, marszałek województwa śląskiego (1998–2002), w latach 1993–98 członek Zarządu i wiceprezes ZMP, w latach 1997–2003 – wiceprzewodniczący CEMR, członek Rady Światowej UCLG. W uzasadnieniu Uchwały Kapituły Złotej Wstęgi Miast Polskich o przyznaniu tego najwyższego odznaczenia ZMP czytamy: „Cała Jego działalność publiczna jest nacechowana z jednej stro-

dokończenie na str. VI

TEZY PROGRAMOWE

■ wykorzystanie opracowań i opinii udostępnionych przez miasta;

6. Poszerzenie promocji miast i Związku:

- opracowanie strategii promocyjnej;
- wprowadzenie nowych form promocji;
- wykorzystanie doświadczeń promocyjnych miast.

II. PRIORYTETY LEGISLACYJNE

1. Finanse miast – stabilizacja finansowania oświaty, VAT
2. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne
3. Polityka miejska w polityce regionalnej
4. Polityka mieszkaniowa (w tym zakresie Związek wspiera działania podejmowane przez ministra budownictwa)
5. Dokończenie decentralizacji – **Jedno miasto – jeden gospodarz**
6. Zarządzanie drogami w miastach
7. Miasta prezydenckie – miastami na prawach powiatu

Związek przeprowadzi w roku 2007 przegląd legislacji dotyczącej miast, w celu zebrania uwag i propozycji miast oraz sformułowania własnych projektów zmian ustaw. Następnie zostaną podjęte działania zmierzające do uzyskania dla nich poparcia, na przykład za pośrednictwem Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Ryszard Grobelny

PREZES ZWIĄZKU

Przewodniczący Prezydium
Zgromadzenia Ogólnego

Poznań, 9 marca 2007 r.

CZŁONKOWIE POLSKO-NIEMIECKIEJ GRUPY ROBOCZEJ (kadencja 2006–2010 – strona polska)

1. Katarzyna Kulisiewicz, kierownik Biura Współpracy Międzynarodowej Częstochowa 2. Marek Kalembo, dyrektor Gabinetu Prezydenta, Poznań 3. Robert Choma, prezydent, Przemyśl 4. Wojciech Kudelski, prezydent, Siedlce 5. Jerzy Borowski, burmistrz, Sandomierz 6. Adam Marczak, sekretarz miasta, Pabianice 7. Artur Grzyb, burmistrz, Międzyrzec Podlaski 8. Zbigniew Kosmatka, prezydent, Piła 9. Janusz Marszałek, prezydent, Oświęcim	10. Robert Marcinkowski, sekretarz gminy, Gostyń 11. Józef Andrzej Sontowski, burmistrz, Zawidów 12. Rafał Gronicz, burmistrz, Zgorzelec 13. Adama Pawlicki, burmistrz, Jarocin 14. Dariusz Bochenek, zastępca prezydenta, Siemianowice 15. Wojciech Huczyński, burmistrz, Brzeg 16. Adam Lewandowski, burmistrz, Śrem 17. Remigiusz Karpiński, przewodniczący Rady, Gołdap 18. Ryszard Bodziacki, burmistrz, Słubice 19. Zenon Rzeźniczak, prezydent, Zduńska Wola 20. Marcin Szubert, kierownik Biura Współpracy z zagranicą i integracji europejskiej, Konin 21. Andrzej Szczodry, zastępca prezydenta, Świnoujście

dokończenie ze str. V

ny staraniami o wzmocnienie społeczności lokalnych i regionalnych oraz ich struktur przedstawicielskich, z drugiej zaś wytrwałym budowaniem partnerstwa samorządowego i więzi międzyludzkich. Doświadczenia lokalne, regionalne, a także krajowe i europejskie czynią zeń niezrównanego praktyka samorządowego, zaś postawa solidarności i szacunku dla każdego człowieka – wybitnego humanistę. Zostało to dostrzeżone w Europie – w 2005 roku dr Jan Olbrycht otrzymał europejskiego «oskara» samorządowego – Nagrodę Cesarza Maksymiliana”. Dziękując za nagrodę od „ulubionego” Związku, Jan Olbrycht przypomniał romantyczne początki swojej samorządowej działalności i powiedział zebrany: – Wszyscy powinniśmy dbać o to, aby lepiej i uczciwie zarządzać najjaśniejszą Rzeczpospolitą.

Medale Honorowe ZMP za szczególny wkład w rozwój działalności ZMP i samorządu miejskiego otrzymali: **prof. Jerzy Stępień**, prezes Trybunału Konstytucyjnego, **Piotr Uszok**, prezydent Katowic, prezes ZMP w III kadencji, **Andrzej Pruszkowski**, przewodniczący Sejmiku Województwa Lubelskiego, wiceprezydent Rady Gmin i Regionów Europy, były wiceprezes i członek Zarządu, **Tadeusz Rozpara**, radny powiatu bełchatowskiego, były wiceprezes Związku, **Mieczysław Roeding**, były członek Komisji Rewizyjnej Związku, **Mirostaw Symanowicz**, były członek Komisji Rewizyjnej oraz Zarządu Związku, **Rudolf Borusiewicz**, sekretarz generalny Związku Powiatów Polskich, były członek Komisji Rewizyjnej i Zarządu ZMP.

JOANNA PRONIEWICZ

Stanowiska

w sprawie nowelizacji ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie

Zgromadzenie Ogólne Związku Miast Polskich wspiera działania ministra budownictwa w sprawie nowelizacji ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminie. Podkreślamy, że to samorządy lokalne ponoszą ustawową odpowiedzialność za zgodne z przepisami dotyczącymi ochrony środowiska zagospodarowanie odpadów sta-

łych, zatem muszą one mieć prawnie zagwarantowaną możliwość wywiązania się z tej odpowiedzialności.

Ryszard Grobelny

PREZES ZWIĄZKU

Przewodniczący Prezydium

Zgromadzenia Ogólnego

Poznań, 9 marca 2007 r.

w sprawie niewystarczających środków na 5-proc. podwyżki dla nauczycieli

Zgłaszamy stanowczy sprzeciw wobec kolejnego przykładu obciążania samorządów bez zabezpieczania odpowiednich środków finansowych na realizację zadania narzuconego przez rząd. Na podstawie ankiety przeprowadzonej przez Związek Miast Polskich stwierdzamy, że kwota 1,5 mld złotych przeznaczona na ten cel jest zbyt niska i postawi samorządy, zwłaszcza miejskie, które systematycznie dokładają ze swoich środków do subwencji oświatowej średnio ok. 30 proc., w bardzo trudnej sytuacji. Trzeba również wziąć pod

uwagę fakt, że w znakomitej większości samorządy polskie uchwały już swoje budżety, posługując się informacją o zapewnieniu w budżecie państwa środków na podwyżkę.

Zwracamy się z żądaniem podwyższenia tej sumy i uczynienia jej adekwatną do rzeczywistej wysokości podwyżki dla nauczycieli.

Ryszard Grobelny

PREZES ZWIĄZKU

Przewodniczący Prezydium

Zgromadzenia Ogólnego

Poznań, 9 marca 2007 r.

w sprawie nowelizacji ustawy o systemie oświaty

W ostatnich dniach Sejm RP znove- lizował ustawę o systemie oświaty, wprowadzając między innymi obowią-

zek uzgadniania przez gminę kandydatów na stanowiska dyrektorów placówek oświatowych z kuratorami oświaty.

Apelujemy o wykreślenie tego zapisu. Jest to kolejny przykład centralizacji decyzji w państwie, które – zgodnie z konstytucyjną zasadą pomocniczości – powinno być nadal decentralizowane.

Rola samorządu przy powoływaniu na te stanowiska powinna ulec zwiększeniu, a nie odwrotnie. To my spotykamy się z wyborcami i rodzicami dzieci, a nie funkcjonariusze państwowego kuratorium.

Zmiana w ustawie w oczywisty sposób przeczy zasadzie „tyle odpowiedzialności, ile władzy”.

Dlatego też domagamy się usunięcia z nowelizacji ustawy zapisu, o którym mowa powyżej.

Ryszard Grobelny

PREZES ZWIĄZKU

Przewodniczący Prezydium

Zgromadzenia Ogólnego

Jan Olbrycht i Michał Kulesza – laureaci Złotej Wstęgi Miast Polskich przyznawanej przez ZMP za wybitne zasługi dla samorządu terytorialnego. Fot. J. Proniewicz

Działalność ZMP w IV kadencji

Związek Miast Polskich 31 grudnia 2006 r. liczył **306 miast**, reprezentując 74,4 proc. miejskiej ludności Polski. Po raz pierwszy liczba członków Związku przekroczyła 300, a liczba ich mieszkańców osiągnęła niemal 3/4 miejskiej ludności kraju. Decydujący dla przyrostu liczby członków był rok 2005, w którym przeprowadzono akcję promocyjną wśród miast nienależących do Związku.

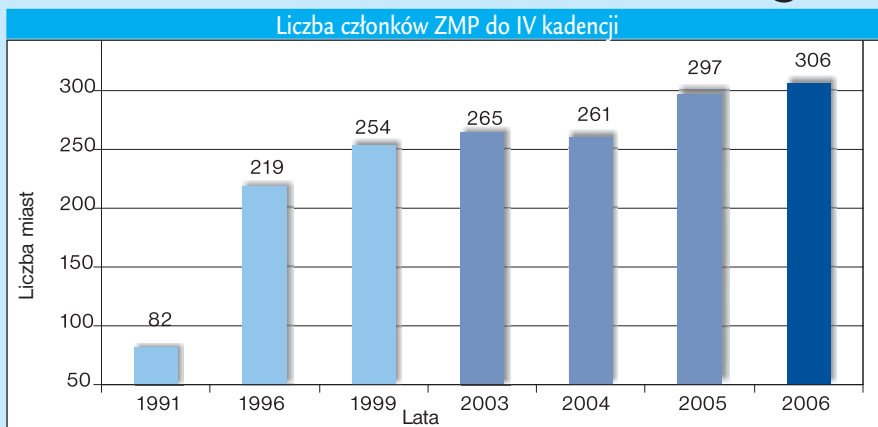
Wpływ na legislację

Stanowiska Związku były wypracowywane podczas **posiedzeń organów statutowych i komisji Związku**. W ich składzie pracowali przedstawiciele większości miast, a posiedzenia były organizowane – w miarę możliwości – w całej Polsce. Podczas posiedzeń Zarządu podjęto **263 stanowiska i opinie** w sprawie projektów ustaw i rozporządzeń: 65 w 2003 r., 59 w 2004 r., 72 w 2005 r. i 67 w 2006 r. Najważniejsze stanowiska dotyczyły m.in. finansów publicznych i dochodów jednostek samorządu terytorialnego, zamówień publicznych, planowania i zagospodarowania przestrzennego, systemu oświaty, systemu informacji oświatowej i algorytmu podziału oświatowej subwencji ogólnej, założeń polityki miejskiej i polskiej polityki regionalnej w kontekście wykorzystania funduszy UE.

W latach 2003–2006 działało 15 komisji problemowych Związku (614 przedstawicieli miast), które zebrały się na 134 posiedzeniach w 35 polskich miastach i 1 zagranicznym.

Przedstawiciele ZMP starali się prezentować wypracowane stanowiska i opinie we wszelkich instytucjach, w których Związek ma zapewniony udział na podstawie odpowiednich przepisów albo do udziału w których został zaproszony. Opinie w sprawach, które nie zostały wcześniej uzgodnione w ramach KWRiST, były prezentowane na posiedzeniach komisji sejmowych i senackich. Związek posiadał **prawie 100 przedstawicieli w różnych instytucjach i gremiach przedstawicielskich**, radach konkursowych i programowych, a także w krajowych komitetach sterujących i monitorujących programy i fundusze europejskie.

Skuteczność działań Związku podejmowanych na rzecz oczekiwanych przez miasta rozwiązań legislacyjnych była różna. Liczba spraw zakończonych pomyślnie i niezadowolonych pozostaje w równowadze, jednak waga tych spraw jest tak zróżnicowana, że nie sposób jednoznacznie ocenić naszej skuteczności. Jest ona porównywalna z tą, jaką mają inne organizacje samorządowe w państwach członkowskich UE, z wyłączeniem krajów skandynawskich (związki

te dysponują składkami członkowskimi w wysokości ok. 1 proc. budżetów jst).

Korzyści dla miast przyniosły:

- kształt nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, który zapewnia miastom znaczący udział w dobrej koniunkturze gospodarczej,
- korekta części oświatowej subwencji ogólnej w 2005 r., która wpłynęła m.in. do 200 miast członkowskich Związku,
- wzrost z 2 do 3 proc. kosztów obsługi świadczeń rodzinnych,
- poważne oszczędności spowodowane wycofaniem się rządu z wysokiej podwyżki akcyzy od oleju opałowego,
- pomyślny wyrok Trybunału Konstytucyjnego (podjęty po wystąpieniu przez Rzecznika Praw Obywatelskich na wniosek ZMP) w sprawie odebrania niektórym pracownikom samorządowym (w tym burmistrzom) uprawnień do otrzymywania „trzynastek”,
- systemowe rozwiązanie kwestii przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- sfinalizowanie ustawy o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego regulującej także kwestię reprezentacji polskich samorządów w Komitecie Regionów UE,
- stopniowe zmiany w Prawie zamówień publicznych,
- uchylenie art. 179 Kodeksu cywilnego,
- zablokowanie niekorzystnego dla gmin projekt ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym gmin,
- udział w opracowaniu wspieranego przez samorządy projektu nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (prof. Huberta Izdebskiego),
- przeciwstawienie się zmianom w ordynacji wyborczej.

Wybory samorządowe potwierdziły słuszość zakończonych prawie 5 lat temu sukces-

sem dziesięcioletnich starań o wprowadzenie w Polsce **bezpośrednich wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów**. W roku 2006 reelekcja dotyczyła już dwóch trzecich burmistrzów i prezydentów, co przynosi stabilizację organów wykonawczych gmin oraz zwiększenie możliwości prowadzenia polityki rozwoju lokalnego w dłuższej niż jedna kadencja perspektywie.

Wymiana doświadczeń

Najważniejsze projekty w IV kadencji to:

■ **Lider zarządzania w samorządzie lokalnym '2004** w ramach Programu Rozwoju Instytucjonalnego (PRI) finansowanego z Banku Światowego, zrealizowany z MSWiA i 4 organizacjami samorządowymi (konkurs dla samorządów w kategoriach „Przyjazny urząd” i „Prorozwojowy samorząd”, katalog i Baza Dobrych Praktyk),

■ **Wystawa „Miasta przemian – 15-lecie samorządu lokalnego” (2005)** – prezentacja 61 zgłoszonych projektów pokazujących osiągnięcia 41 miast,

■ **Polska w UE – lepsza jakość życia w miastach (2005–2006)** – promocja przedsięwzięć z ochrony środowiska zrealizowanych przez miasta przy wsparciu środków UE (**12 audycji telewizyjnych** o miastach członkowskich i 24 spoty informacyjne oraz internetowa Baza Dobrych Praktyk),

■ **Fundusze strukturalne w miastach – dobre praktyki (2006)** – promocja inwestycji współfinansowanych z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych realizowanych przez miasta, spółki i związki komunalne (Katalog i Baza Dobrych Praktyk, tematyczne dodatki w „Rzeczpospolitej” i „Gazecie Wyborczej”),

■ **Konkurs „Miasta dla turystów” (2006)** – na najciekawsze wydarzenie cyklicznie organizowane przez miasto i najlepszą publikację.

dokończenie na str. VIII

dokończenie ze str. VII

Zorganizowano **50 konferencji i seminariów**, w tym **14 międzynarodowych**, a także cykl 20 konferencji pn. „**Rewitalizacja miast**” i 16 konferencji w ramach PRI. Wydarzeniem szczególnym, którego gospodarzem był Poznań, a współorganizatorem – Związek Miast Polskich, było **XXII Zgromadzenie Ogólne Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR)**, które zebrało się w maju 2003 r. po raz pierwszy w państwie niebędącym wówczas członkiem Unii Europejskiej, z udziałem ponad 800 delegatów.

Najważniejsze konferencje cykliczne to:

- trzy **Kongresy Miast Polskich**,
- cztery doroczne **Ogólnopolskie Konferencje Wójtów, Burmistrzów, Prezydentów, Starostów i Marszałków**,
- 2 edycje **SAMORZĄDOWEJ AKADEMII PROMOCJI**,
- cztery doroczne **Spotkania Biur Promocji Miast**.

Inne ważniejsze **krajowe konferencje** dotyczyły: bezpieczeństwa lokalnego (Płock 2004); współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi (Gdynia 2004); finansowania inwestycji miejskich (Warszawa 2005); polityki miejskiej (pt. „Miasta szczególne”, Oświęcim 2005); zintegrowanego zarządzania rozwojem miasta (Bydgoszcz 2006); miast i gmin papieskich (Kraków 2005, 2006); polityki informacyjnej miast i PR (Warszawa 2003, Kraśnik 2004, 2005, 2006, Katowice 2006).

Wsparcie eksperckie

Od ośmiu lat jest kontynuowany projekt **System Analiz Samorządowych**. Dziś stanowi on **jedyny w Polsce projekt badawczy**, w ramach którego można – na podstawie twardych danych, których w takim zakresie nie ma w statystyce publicznej – dokonać m.in.: analizy dynamicznej i porównawczej stanu badanych dziedzin

życia lokalnego w kraju. Monitorowanie miast członkowskich w dziedzinach: kultury, oświaty, pomocy społecznej i transportu przeprowadzono w ostatniej kadencji w ponad 70 miastach.

Na zlecenie Zarządu, na podstawie wniosków kierowanych do Związku przez miasta, przygotowano 49 ekspertyz i opinii prawnych, m.in. w sprawach: niezgodności z Konstytucją RP art. 179 Kodeksu cywilnego (wygrana w TK w 2005 r.) i art. 15 ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego (uchylenie tego artykułu i użycie systemowych uregulowań zasad przekształcania użytkownika wieczystego w prawo własności), podatku VAT od opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntu czy dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników sfery budżetowej – „trznastek” (wygrana w TK w 2006 r.).

Współpraca zagraniczna

Przedstawiciele Związku Miast Polskich aktywnie uczestniczą w pracach międzynarodowych gremiów w **Radzie Gmin i Regionów Europy (CEMR)**, **Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy (CLRAE)** **Komitacie Regionów UE**, **Stałej Konferencji Współpracy Władz Lokalnych w Basenie Morza Śródziemnego (COPPEM)**, **Polsko-Niemieckiej Grupie Roboczej i Światowym Związku Miast i Władz Lokalnych (UCLG)**.

Związek kontynuuje współpracę dwustronną ze związkami samorządowymi z innych krajów europejskich. W jej ramach współorganizujemy **bilateralne konferencje miast partnerskich**:

- Szwecji i Polski (Ronneby, 2003)
- Finlandii i Polski (Jelenia Góra, 2004)
- Wielkiej Brytanii i Polski (Nottingham, 2004)
- Niemiec i Polski (Malbork, 2004 i Drezno, 2006)
- Francji, Niemiec i Polski (Kraków, 2006)

– miast przygranicznych (Ślubice, 2006). ZMP udziela informacji i pomocy przy wypełnianiu formularzy aplikacyjnych do programu KE (zajmujemy 5 miejsce wśród 27 państw w UE pod względem liczby pozytywnie rozpatrzonych wniosków).

Promocja i public relations

W miejsce **Targów Inwestycyjnych Miast Polskich** w Poznaniu, których formuła uległa stopniowemu wyczerpaniu, organizujemy pod wspólną nazwą **Salony INVESTCITY** na różnych targach specjalistycznych w Polsce i za granicą. Odbłyło się 6 edycji INVESTCITY-NIERUCHOMOŚCI (REALLOCATION w Lipsku, CEPIF w Warszawie, PROVADA w Amsterdamie, CEMP w Warszawie), 4 edycje INVESTCITY-ŚRODOWISKO (POLEKO w Poznaniu); 1 edycja INVESTCITY-BUDOWNICTWO – (BUDMA w Poznaniu); 1 edycja INVESTCITY-GOSPODARKA (75 Targi Technologii Przemysłowych i Dóbr Inwestycyjnych w Poznaniu).

Inne targi, w których braliśmy udział, to: Międzynarodowa Lizbońska Giełda Turystyczna, Międzynarodowe Targi Ochrony Środowiska (TerraTec) i Międzynarodowe Targi Energii (Enertec) w Lipsku, MIPIM – Międzynarodowy Salon Nieruchomości w Cannes oraz Targi Cityscape w Dubaju.

Główną formą obecności Związku podczas Targów jest udział miast we wspólnych stoiskach. Dodatkowo prezentujemy przygotowane od wielu lat **katalogi ofert inwestycyjnych miast**, bardzo popularne wśród potencjalnych inwestorów, którzy szukają lokalizacji w Polsce. Wydawnictwa te wysyłamy ponadto do biur radców handlowych ważniejszych polskich ambasad i konsulatów.

Najważniejsze działania dotyczące polityki informacyjnej to m.in.:

- 41 numerów „**Samorządu Miejskiego**” oficjalnego czasopisma, które jest dodatkiem do „Gazety Samorządu i Administracji”,
- mniejsze wkładki informacyjne publikowane na łamach „**Przeglądu Samorządowego**” i bezpłatnie w „**Przeglądzie Komunalnym**” oraz w „**Wokół energetyki**”,
- 27 numerów **e-Biuletynu** (w tym 3 wydania specjalne),
- strona internetowa – **www.miasta-polskie.pl**,
- konferencje prasowe czy spotkania z dziennikarzami towarzyszące posiedzeniom Zarządu ZMP i najważniejszym konferencjom,
- stała współpraca z Serwisem Samorządowym PAP i czasopismami adresowanymi wprost do środowiska samorządowego.

(skrót ze „**Sprawozdania Zarządu z działalności ZMP w IV kadencji 2003–2006**” – JP)

IV kadencja – 44 posiedzenia Zarządu w 37 miastach członkowskich

Apel Związku Miast Polskich do prezesa Rady Ministrów, wojewodów oraz organów stanowiących gmin, powiatów i województw

**w sprawie wstrzymania biegu kalendarzy wyborczych,
procedur wygaszania mandatów oraz uchYLENIA WSZYSTKICH UCHWAŁ
i zarządzeń zastępczych stwierdzających wygaśnięcie mandatów osób
wybranych w wyborach samorządowych**

W związku z napływającymi z miast informacjami o trwających – mimo jednoznaczności wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 marca br. – procedurach zmierzających do pozbawienia mandatów osób, które spóźniły się ze złożeniem oświadczeń majątkowych albo dotyczących działalności prowadzonej przez współmałżonka, **apeluje**

o natychmiastowe zaniechanie tych działań.

Podkreślam jednocześnie, że – zgodnie ze stanowiskiem Państwowej Komisji Wyborczej z 14 marca br., przyjętym po ogłoszeniu wyroku Trybunału – należy **nie tylko wstrzymać** toczące się procedury (w tym bieg kalendarzy wyborczych tam, gdzie zostały one ogłoszone),

podjętych na podstawie niekonstytucyjnych przepisów, ale także **natychmiast rozpocząć działania zmierzające do uchYLENIA** odpowiednio uchwał właściwych rad, stwierdzających wygaśnięcie mandatu lub zarządzeń zastępczych wojewodów. Z treści stanowiska PKW wynika, że czynności te muszą być podjęte. Państwowa Komisja Wyborcza podkreśla, że za takim postępowaniem przemawiają nie tylko względy prawne (niekonstytucyjność przepisów), ale także społeczne i ekonomiczne.

Kontynuowanie nielegalnych działań powoduje dalsze **osłabianie autorytetu państwa** i szacunku obywateli dla jego instytucji oraz **godzi w samą zasadę demokracji przedstawicielskiej**.

Poznań, 16 marca 2007

Ryszard Grobelny
PREZES ZWIĄZKU

Z Komisji Wspólnej...

Oświata dziurawi budżety

Gwałtowny protest strony samorządowej w sprawie 5-procentowej podwyżki płac dla nauczycieli zdominował obrady Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego odbywające się 7 marca br.

Sprawa wywołuje duże emocje, gdyż chodzi o niebagatelne kwoty – MEN przekazała na podwyżki niecałe 1,5 mld złotych subwencji oświatowej, zaś według wstępnych wyliczeń, jednostki samorządu będą musiały dopłacić drugie tyle.

Spotkanie z ministrem

W związku z tą sytuacją samorządowcy zażądali spotkania z ministrem edukacji narodowej, wicepremierem **Romanem Giertychem**, który – po półtoragodzinnym oczekiwaniu – przybył na posiedzenie. Jak powiedział prezydent Katowic, **Piotr Uszok**: – *Na podstawie szczegółowych analiz danych z ponad 100 miast zrzeszonych w ZMP obliczyliśmy, że kwota przyznana przez rząd na podwyżki wyniesie od 30 do 50 proc. faktycznych skutków tej podwyżki.*

Minister Giertych w odpowiedzi stwierdził, że samorząd powinien dokładać do oświaty, bo po to m.in. ma udział w podat-

kach. Przytoczył też dane, które mówią, że od 2000 r. kwota subwencji wzrosła o 45 proc., podczas gdy liczba uczniów spadła o 17 proc., a liczba oddziałów szkolnych – o 16 proc.

Kosztowne podwyżki

Problem polega na tym, że największym kosztem są płace nauczycieli, a ich liczba zmniejszyła się w niewielkim zaledwie stopniu. – *Tak naprawdę w szkole kosztuje nauczyciel i subwencję przeznacza się na ich wynagrodzenia. Im mniejsza jednostka samorządu terytorialnego, tym większy udział subwencji musi przeznaczyć na wypłatę pensji* – tłumaczył przewodniczący Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu KWRiST, wójt **Marek Olszewski**. W czasie dyskusji obie strony zgodziły się z tym, że w trybie pilnym zbierze się specjalny zespół, w skład którego wejdą przedstawiciele korporacji samorządowych oraz ministerstw edukacji i finansów, żeby wspólnie policzyć rzeczywiste koszty podwyżek. Minister Giertych zapowiedział, że na ten rok podpisze rozporządzenie podnoszące uposażenia, ale prace zespołu mogą się przydać do wy-

liczenia kosztów przyszłorocznych podwyżek, gdyż ministerstwo planuje na następne lata kolejny wzrost płac.

Nieudana nowelizacja

Samorządowcy negatywnie ocenili projekt tzw. małej nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. I chociaż widzą potrzebę wprowadzenia zmian w celu usunięcia barier w przygotowaniu terenów budowlanych i usprawnienia budowlanych procesów inwestycyjnych, to uważają, iż ten projekt wymogów nie spełnia. Nowelizacja m.in. utrzymuje wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zwiększa liczbę podmiotów upoważnionych do uzgodnień, przez co nie uda się osiągnąć celu, jakim miało być skrócenie czasu realizacji inwestycji. – *Naszym zdaniem, nie może istnieć instytucja uzgodnień aktu prawnego, w sytuacji gdy jest to zadanie własne gminy. Możemy się zgodzić jedynie na jego opiniowanie* – stwierdził **Andrzej Porawski**, sekretarz strony samorządowej. Zaproponowano, by nowelizację ustawy oprzeć na projekcie uzgodnionym przez wszystkie korporacje samorządowe, a przygotowanym przez prof. H. Izdebskiego. Minister budownictwa, Andrzej Aumiller zapowiedział, że wnioski strony samorządowej zostaną rozpatrzone przy pracach nad nowym projektem, który ma być gotowy w lipcu br.

(HH)

Nowe miasta w ZMP

Lwówek Śląski

To 10-tysięczne miasto jest jednym z najstarszych na Dolnym Śląsku. Położone nad Bobrem, na granicy Pogórza Izerskiego i Kaczawskiego, jest jednym z pierwszych miast lokowanych na prawie magdeburskim. Prawa miejskie otrzymało w 1217 roku z rąk Henryka I Brodatego. W 1243 roku Lwówek zasłynął z pierwszego na Śląsku turnieju rycerskiego, zorganizowanego przez księcia Bolesława Rogatkę.

W 1329 r. Lwówek Śląski był najbardziej zaludnionym ośrodkiem miejskim na Śląsku – liczył ok. 11 tys. osób. Bardzo szybki rozwój miasta wynikał z dobrego położenia – przy szlaku handlowym o nazwie Królewska Droga.

Złoto i sukiennictwo

Początkowo źródłem dochodu miejscowej ludności były handel oraz eksploatacja złota na obszarze dawnych Plakowic, w miarę wyczerpywania złóż zaczęto trudnić się rzemiosłem, głównie sukiennictwem i tkactwem, obróbką kamienia budowlanego oraz w dalszym ciągu handlem. Wraz z rozwojem miasta umożliwiono mieszkańcom organizację targów i jarmarków, handel solą oraz bicie własnej monety. Powstały także cechy rzemieślnicze, z których największą popularnością cieszył się cech sukienników, a w XVII w. sukiennictwo było podstawowym źródłem dochodu ludności – istniało wówczas ok. 450 dobrze prosperujących warsztatów sukienniczych.

W czasie wojny trzydziestoletniej Lwówek został całkowicie zniszczony. Stan taki utrzymywał się do końca XVIII w. W mieście liczącym wtedy ok. 2600 mieszkańców zapanało niewielkie ożywienie gospodarcze, zahamowane ponownie w czasie wojen napoleońskich. Ponowne ożywienie gospodarcze miało miejsce dopiero w drugiej połowie XIX w., za

sprawą połączenia kolejowego ze Złotoryją, Gryfowem Śląskim, a następnie także z Jelenią Górą. Dzięki Związkowi Karkonoskiemu nastąpił rozwój turystyki, a kapela dworska dająca koncerty w pałacu Hohenzollernów umożliwiła rozkwit kultury. Rozwinął się także przemysł spożywczy – powstały browar Hohbergów oraz wytwórnia wódek. Kolejnymi etapami rozwoju przemysłu były kopalnia gipsu i anhydrytu.

W okresie międzywojennym, mimo wzrostu liczby ludności, nie nastąpił aktywny rozwój miasta. Zmniejszyła się liczba zakładów przemysłowych i rzemieślniczych. Postępował proces degradacji miasta, który pogłębił się jeszcze w czasie II wojny światowej. W ostatniej fazie walk miasto zostało niemal w połowie zniszczone.

Historyczny ratusz

Do największych atrakcji turystycznych Lwówka Śląskiego należy rynek, a zwłaszcza Ratusz. Początkowo był to Dom Kupców, powstał ok. połowy XIII w. Został wzniesiony przez księcia Bolesława Rogatkę. Był wiele razy przebudowywany, jednak forma przestrzenna – powstała w latach 1902–1905 – istnieje do dziś. Ratusz w wielu miejscach ma wymowę symboliczną, np. płaskorzeźba umieszczona nad oknem obok głównego wejścia do sieni symbolizuje wymiar sprawiedliwości, czyli jedną z funkcji władz miejskich, głowa zamieszczona na lewo od wejścia symbolizuje cechy przywódcze, takie jak roztropność i dojrzałość, a podobizna pół człowieka, pół zwierzęcia oznacza zmore sądów – obelgi, plotki i obmowy. W Ratuszu znajduje się wiele rzeźb związanych z historią miasta, m.in. pierwszego kronikarza i rektora gimnazjum lwóweckiego, Kaspra Seuwusa. W Ratuszu

Lwówek Śląski z lotu ptaka
Fot. Archiwum UM Lwówek Śląski

oprócz siedziby władz miejskich i sali ślubów mieszczą się także Muzeum Regionalne oraz Miejska Biblioteka Publiczna.

Atrakcje dla turystów

Innym ważnym miejscem, które warto zobaczyć, są fortyfikacje miejskie. Z badań wynika, że mury obronne istniały już pod koniec XIII w. Stanowiły one poważną zaporę w przedostaniu się nieprzyjaciół na teren miasta. Ważnym elementem fortyfikacji są Baszty Lubańska i Bolesławiecka. Innym atrakcyjnym dla turystów

Ratusz
Fot. Archiwum UM Lwówek Śląski

obiektom są XIII-wieczny kościół parafialny oraz kościół i klasztor o.o. Franciszkanów.

Na terenie gminy znajduje się wiele pieszych szlaków turystycznych o długości od 10 do 20 km prowadzących przez najciekawsze zakątki okolicy. Istnieją także ścieżki rowerowe, które pozwalają w krótkim czasie zwiedzić rowerem Ziemię Lwówecką i podziwiać malownicze tereny, które docenia wielu turystów nie tylko z Lwówka Śląskiego i okolic.

Z Lwówkiem Śląskim współpracuje kilka miast partnerskich, są to: niemieckie Heidenau i czeskie Velký Šenov, francuskie Noidans les Vesoul oraz Lwówek, położony w Polsce, w woj. wielkopolskim.

Urząd Gminy i Miasta Lwówek Śląski
Fot. Archiwum UM Lwówek Śląski

Nowe miasta w ZMP

Piaseczno

Piaseczno położone jest w centralnej Polsce, w województwie mazowieckim, na Równinie Warszawskiej. Jest jednym z najstarszych miast na Mazowszu. Nazwa miasta pochodzi od piaszczystych gleb nad brzegiem rzeki Jeziorki, gdzie było położone. Prawa miejskie Piaseczno otrzymało 5 listopada 1429 r. z rąk księcia mazowieckiego, Janusza I Starszego.

Pierwsze informacje o mieście pochodzą z roku 1421, wtedy było własnością książąt mazowieckich. Najbardziej charakterystycznym, centralnym miejscem stał się rynek – miejsce targów. Ze względu na położenie na szlaku z Warszawy do Czerska Piaseczno stało się handlowo-rzemieślniczym ośrodkiem lokalnego rynku na Mazowszu.

Jarmarkowe tradycje

W 1471 r. miasto przeszło we władanie księcia Konrada III Rudego, który następnie przekazał je żonie – Annie Radziwiłłównie. Umożliwiła ona mieszkańcom organizowanie jarmarków w dni powszednie i święta. Ze względu na brak daniny zbożowej, opłat targowych i niski czynsz do Piaseczna napływało coraz więcej ludzi. W 1537 r. zostało ono przejęte przez władze koronne, jednak mieszkańcy przywiązani do książąt mazowieckich niechętnie odnosili się do nowego władcy. W tym samym roku na terenach miasta nastąpił rozwój piwowarstwa i gorzelnictwa. W 1545 r. Piaseczno przeszło w ręce królowej Bony, a w 1584 r. przejęła je księżna Anna Jagiellonka. Podczas najazdu szwedzkiego nastąpił kryzys gospodarczy i ludność miasta znacznie się zmniejszyła. Rok 1730 przyniósł wielki po-

żar, który strawił miasto, wraz z ratuszem, w którym znajdowało się archiwum miejskie.

W 1863 r. rząd carski pozbawił Piaseczno praw miejskich. Zostały one przywrócone w 1916 r., pod panowaniem Niemców. Dzięki nowym połączeniom komunikacyjnym Warszawa–Piaseczno–Góra Kalwaria nastąpił rozwój miasta. Kolejnym połączeniem była linia kolejowa Warszawa–Radom. W roku 1956 rozpoczęło się uprzemysławianie miasta. Powstał Zakład Lamp Oscyloskopowych ZELOS, Zakłady Lamp Nadawczych LAMINA, cmentarz komunalny, rozpoczęto gazyfikację miasta i budowę miejskiej obwodnicy.

Turystyka weekendowa

Ze względu na dobrą lokalizację Piaseczno stało się atrakcyjne dla turystyki weekendowej. Okolice Piaseczna – uzdrowisko Konstancin-Jeziorna, historyczne miasto Góra Kalwaria oraz ruiny zamku w Czersku – powodują, że zwiedzający chętnie przyjeżdżają na te tereny. Gmina Piaseczno rozciąga się od Lasu Kabackiego do Chojnowskiego Parku Krajobrazowego, w którym odbywały się potyczki partyzanckie.

Innym ciekawym dla zwiedzających miejscem jest dolina rzeki Jeziorki, w której można zobaczyć malownicze krajobrazy. Planowane jest także utworzenie rezerwatu Dolina Jeziorki. Na terenie miasta i gminy Piaseczno znajduje się wiele terenów rekreacyjnych (np. „Zimne Doly”, „Górki Szymona”, „Wisła”), gdzie bardzo chętnie spędzają czas nie tylko mieszkańcy okolicznych miejscowości, ale całego Mazowsza. Dla wycieczkowiczów lubiących aktywnie spędzać wolny czas na terenie Piaseczna powstały szlaki spacerowe oraz rowerowe.

Zabytkowe cmentarze

Mieszkańcy Piaseczna dumni są także z zabytków, które chętnie prezentują zwiedzającym. Należą do nich Ratusz, położony na piaszczyńskim rynku, wybudowany w 1823 r. według projektu Hilarego Szpilowskiego. Na jego wieży w 1948 r. zostało umieszczone go-

Historyczny ratusz z połowy XIX wieku.
Fot. Arch. UM w Piasecznie

dło Piaseczna, w 1969 r. zegar wieżowy, a w 1990 r. na ścianie frontowej popiersie marszałka Józefa Piłsudskiego.

Innym zabytkiem miasta jest kościół parafialny pod wezwaniem św. Anny. Drewniany kościółek został zbudowany w 1350 r., w 1565 r. w jego miejsce powstał murowany, odrestaurowany w 1736 r.

Na terenie miasta znajdują się także 3 zabytkowe cmentarze – rzymskokatolicki cmentarz parafii św. Anny z 1795 r., cmentarz żydowski z lat 1868–1870 oraz cmentarz parafii rzymskokatolickiej p.w. Zesłania Ducha Świętego w Starej Iwicznej (leżący na terenach należących do gminy Lesznowola).

Piaseczno współpracuje z partnerską gminą Upplands Vasby (Szwecja), gminą Harku (Estonia) oraz Nowogradem Wołyńskim (Ukraina).

Materiały z nowych miast na podstawie stron internetowych oraz innych źródeł przygotowała EDYTA BŁASZKOWIAK

Dolina rzeki Jeziorki.

Fot. Arch. UM w Piasecznie

Finansowanie w latach 2007–2013

Partnerstwa miast i kultura

Blisko 100 przedstawicieli samorządów i instytucji kulturalnych wzięło udział w seminarium informacyjnym Związku Miast Polskich „Europa dla obywateli 2007–2013 oraz inne programy kulturalne”, które odbyło się w Poznaniu 13 marca br.

Głównym celem seminarium była prezentacja nowego programu „Europa dla obywateli 2007–2013” wspierającego m.in. współpracę partnerską miast. O zmianach,

zacji społeczeństwa obywatelskiego na poziomie europejskim; Wsparcie dla projektów inicjowanych przez organizacje społeczeństwa obywatelskiego).

Podczas konferencji w Poznaniu – po lewej – Marc Jorna.

Fot. K. Paczyńska

jakie nastąpiły w programie, który jeszcze w 2006 r. funkcjonował jako „Promowanie aktywnego obywatelstwa europejskiego – wsparcie dla miast partnerskich”, mówił **Marc Jorna**, przedstawiciel Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Spraw Audiowizualnych. W roku 2006 wsparcie w ramach współpracy partnerskiej otrzymało 1258 projektów, w tym 92 z Polski. W roku 2007 na pierwszą fazę wpłynęło ponad 800 wniosków.

Działania i nowa formuła

Program „Europa dla obywateli” składa się z czterech działań:

Działanie 1 – Aktywni obywatele dla Europy (Partnerstwo miast; Projekty obywatelskie i środki wsparcia).

Działanie 2 – Aktywne społeczeństwo obywatelskie w Europie (Wsparcie strukturalne dla organizacji badających europejski porządek publiczny; Wsparcie strukturalne dla organi-

formowania i rozpowszechniania informacji).

Działanie 4 – Aktywna pamięć europejska.

Nowa formuła programu to również kilka istotnych zmian „technicznych”, które mają usprawnić funkcjonowanie programu i ułatwić składanie aplikacji. Począwszy od kwietnia 2007 r. możliwe będzie składanie wniosków *on-line*. Umowa (podpisywana dwustronnie przez KE i aplikującą gminę) została zastąpiona wiążącą dla obu stron decyzją Agencji, co przyspieszy procedurę. System ryczałtów obowiązuje obecnie nie tylko w kategorii „spotkania mieszkańców”, ale również „konferencje i seminarium”. Marc Jorna zaprezentował też przewodnik wnioskodawcy w języku polskim (dostępny na stronie ZMP).

Kultura 2007–2013

O programie „Kultura 2007–2013” poinformowała uczestników **Małgorzata Czerwec** z Punktu Kontaktowego ds. Kultury w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Głównym celem programu jest wzmocnienie przestrzeni kulturowej wspólnej dla Europejczyków opartej na wspólnym dziedzictwie oraz rozwój współpracy między twórcami, uczestnikami życia

Działanie 3 – Razem dla Europy (Wydarzenia o szerokim oddźwięku publicznym; Badania; Narzędzia in-

O programie „Kultura 2007–2013” poinformowała uczestników Małgorzata Czerwec z Punktu Kontaktowego ds. Kultury w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Fot. K. Paczyńska

kulturalnego oraz instytucjami kulturalnymi z krajów uczestniczących w programie. Kultura 2007–2013 wspiera projekty długo- i krótkoterminowe oraz akcje specjalne (np. Europejskie Stolice Kultury), podmioty działające w dziedzinie kultury na poziomie europejskim (granty na bieżącą działalność) oraz badania, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji.

Dla partnerstw polsko-niemieckich

Jedną z organizacji, która udziela wsparcia samorządom w realizacji działań w ramach partnerstwa miast, jest Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej. Warunek to napisanie projektu z niemieckim partnerem. O priorytetach Fundacji mówił **Piotr Albiński**. Obecnie udzielane są dotacje na **spotkania i współpracę instytucjonalną** (wymiana doświadczeń, np. grup zawodowych, także grup młodzieżowych, partnerstwa miast i gmin, uniwersytetów, różnego rodzaju stowarzyszeń i organizacji), **prace naukowe, kształcenie i wspieranie nauki języka polskiego i języka niemieckiego jako języków obcych oraz polonistyki i germanistyki w kraju sąsiada** (prace naukowe, których przedmiotem jest tematyka polska, niemiecka lub polsko-niemiecka, np. w formie projektów badawczych, konferencji, seminariów bądź publikacji), **media** (działania na rzecz rzetelnego informowania opinii publicznej o kraju sąsiada), **działania literackie i artystyczne, uznawane za ważne dla dialogu polsko-niemieckiego** (m.in. projekty w dziedzinie muzyki, teatru, filmu, literatury, sztuk pięknych i architektury). Inne obszary działalności Fundacji to badania naukowe z zakresu wiedzy o Europie Środkowej i Wschodniej, konkursy wiedzy dotyczące Polski, Niemiec oraz Unii Europejskiej, projekty edukacyjne na rzecz ochrony środowiska, działania na rzecz wspierania kontaktów gospodarczych – projekty edukacyjne, seminaria i konferencje oraz działania na rzecz zachowania wspólnego dziedzictwa kulturowego.

Więcej informacji oraz materiały konferencyjne na stronie internetowej Związku Miast Polskich (www.zmp.poznan.pl).

**KATARZYNA PACZYŃSKA
ALICJA STACHOWIAK**

O konferencji CEMR w Rennes

Równość w życiu lokalnym

Europejską Kartę równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym podpisało już 200 samorządów w całej Europie. Ponad 70 kobiet pochodzących z wyboru – przedstawielek samorządów lokalnych i regionalnych z całej Europy uczestniczyło w konferencji przygotowanej przez Radę Gmin i Regionów Europy (CEMR) oraz miasto Rennes na temat Europejskiej Karty, która odbyła się 22 i 23 marca br. w Rennes.

CEMR, z którego inicjatywy Karta powstała, to największa organizacja skupiająca samorządy lokalne i regionalne w Europie, której członkiem jest także Związek Miast Polskich.

W wielu krajach Europy istnieją osobne akty prawne gwarantujące kobietom i mężczyznom równe prawa, jednak nie zawsze są one przestrzegane i realizowane w życiu codziennym. Równy udział obu płci w procesach decyzyjnych, równa płaca za równą pracę, *gender mainstreaming* (włączenie polityki płci do działań z zakresu polityki, ekonomii itp.) oraz *gender budgeting* (budżetowanie pod kątem płci) to często pojęcia istniejące tylko na papierze.

Europejska Karta równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym nie ma być kolejnym zapisem, lecz żywą deklaracją, skierowaną do samorządów lokalnych i regionalnych, zachęcającą do realizowania i promowania polityki równości płci we wszystkich obszarach życia – niezależnie od kompetencji i wielkości samorządów. Wdrażaniu zapisów Karty przez samorządy w poszczególnych krajach Unii Europejskiej, trudnościom i pomysłom w realizowaniu polityki równościowej poświęcone było spotkanie w Rennes.

We Francji polityka równości płci zaczyna się już od najmłodszych lat. Dużą wagę przywiązuje się tutaj do edukacji dzieci i młodzieży, opracowując podręczniki, plakaty oraz animując zabawy zgodnie z wytycznymi polityki równościowej. Jednym z przykładów może być przeprowadzona w Rennes kampania na rzecz równości kobiet i mężczyzn. Na ulicach miasta,

ale także w szkołach, instytucjach publicznych, placówkach oświatowych i zakładach pracy pojawiły się tematyczne plakaty i ulotki.

Kobiety – ofiary przemocy domowej – mają do dyspozycji w wielu francuskich miastach specjalną infolinię. Nie tylko poszkodowane, ale także sprawcy przestępstw mogą pod tym numerem uzyskać fachową poradę i pomoc. Partnerstwo samorządów z innymi instytucjami, organizacjami porządku publicznego jest konieczne, by prowadzić kompleksowe i skoordynowane działania na rzecz promowania równości płci. W Wiedniu w ramach akcji na rzecz równości na znakach drogowych, tablicach informacyjnych, tablicach BHP pojawiły się obok postaci mężczyzn, sylwetki kobiet.

Zdaniem uczestniczek konferencji, umożliwienie kobietom wykonywania pracy w niepełnym wymiarze, tak aby mogły one łączyć życie zawodowe z rolą matki czy opiekunki, a także przyznawanie urlopów wychowawczych ojcom jest niezbędnym prawem zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Sytuacja w tej kwestii wygląda różnie zależnie od kraju – np. w Niemczech kobiety za opiekę nad dzieckiem i pozostanie w domu otrzymują dodatkowe wsparcie finansowe od państwa.

Choć Europejską Kartę równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym sygnowało już 200 samorządów w całej Europie, to jednak – jak podkreślają twórcy dokumentu oraz sami samorządowcy – nie chodzi tylko o podpisanie, lecz przede wszystkim o wdrażanie jej zapisów w życiu codziennym. Ma ona być instrumentem promującym i gwarantującym równość płci na poziomie lokalnym. Przyjęcie Karty przez dany samorząd obliguje go do opracowania – w ciągu dwóch lat od podpisania – tzw. Równościowego Planu Działania, który wyznacza kierunki polityki oraz wskazuje środki potrzebne do ich realizacji.

Równe prawa kobiet i mężczyzn w Polsce będą jednym z tematów konferencji, którą planuje w tym roku zorganizować Urząd Miasta Nysy wspólnie ze Związkiem Miast Polskich.

HANNA LEKI

Europejska Karta równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym została proklamowana w maju 2006 r. w Innsbrucku, podczas 23 Zgromadzenia Ogólnego CEMR, a także w Radzie Europy podczas VI Europejskiej Ministerialnej Konferencji na rzecz Równości oraz w Parlamencie Europejskim na posiedzeniu Komisji Praw Kobiety i Równości Płci.

750-lat Kalisz

Młode duchem najstarsze polskie miasto

W środkowo-zachodniej Polsce, nad rzeką Prosną leży Kalisz – miasto, o którym prawie 1800 lat temu, w 145 r. pisał Klaudiusz Ptolemeusz. Osada zwana przez niego Calisią leżała na Szlaku Bursztynowym prowadzącym od Morza Śródziemnego do Bałtyku.

Dziś Kalisz jest 100-tysięcznym ośrodkiem, drugim po Poznaniu miastem Wielkopolski. Kalisz, choć przestał być stolicą województwa w wyniku reformy administracyjnej z 1998 r., „nie poddał się atmosferze marazmu i beznadziei” – jak mówi prezydent, **Janusz Pęcherz**. W ciągu ostatnich kilku lat rozwinął się jako ośrodek gospodarki i edukacji. Samorząd starał się tworzyć korzystne warunki dla przedsiębiorców, gwarantując np. zwolnienia podatkowe dla firm tworzących nowe miejsca pracy, a także pomagając zagranicznym inwestorom przezwyciężać bariery językowe i proceduralne. Dzięki tym działaniom zainwestowały w Kaliszu włoskie i niemieckie firmy z branży AGD, rozwija się

Ratusz. Fot. Archiwum UM w Kaliszu

przemysł lotniczy, a tradycje kaliskiego przemysłu muzycznego kontynuuje Europiano.

Miary rozwoju

Od dwóch lat Kalisz znajduje się w grupie miast, których wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca jest większy niż 100 proc. wskaźnika ustalonego dla wszystkich powiatów w kraju. Dobre wyniki potwierdza także ranking samorządów przygotowany przez „Rzeczpospolitą”. Kalisz po raz drugi znalazł się wśród najlepiej rozwijających się i najsilniejszych wśród 65 największych miast w Polsce – w 2005 r. zajął 11., a w kolejnym – 14. miejsce i była to najlepsza lokata w Wielkopolsce. Wśród laureatów Kalisz miał najwyższe tempo wydatków inwestycyjnych.

Akademia Kaliska

Od początku lat 90. Kalisz jest też ośrodkiem akademickim, z wciąż poszerzaną ofertą naukową, dzięki której np. przyszli pracownicy

Wykorzystać historyczną szansę

Kalisz ma naturę Feniksa

Rozmowa z prezydentem Kalisza, Januszem Pęcherzem

■ **Każde dziecko wie, że Kalisz to najstarsze polskie miasto, które leżało na szlaku bursztynowym. Co jeszcze chciałby Pan, aby każdy Polak wiedział o Waszym mieście?**

– Że jest miastem historycznym, które w tym roku obchodzi jubileusz 750-lecia lokacji, które było stolicą księstwa Mieszka III Starego, jednym z głównych ośrodków kształtowania się państwowości polskiej. Chciałbym też, aby każdy Polak widział w Kaliszu miasto, które teraz wykorzystuje szansę rozwojowe, jakie wraz ze zmianami ustrojowymi i obecnością Polski w Unii Europejskiej zostały stworzone naszemu krajowi. Chciałbym, aby zobaczył miasto malowniczo położone w rozległej dolinie Prosną, które ma wiele cennych zabytków architektury, swój klimat arty-

styczno-kulturalny, jest miastem pisarzy, poetów i muzyków. Chciałbym, żeby wiedział, że trzeba zobaczyć Kalisz, aby powiedzieć, że zna się Polskę.

■ **Co świadczy o tym, że to najstarsze polskie miasto jest młode duchem?**

– Prężny rozwój miasta w ostatnich latach, duża liczba podmiotów gospodarczych, intensywność życia społecznego, duża liczba wydarzeń kulturalnych, sportowych. Ale również i to, że po utracie statusu stolicy województwa nie poddało się atmosferze marazmu i beznadziei. Duch, aby być młody, musi czerpać siły z innego ducha – ducha czasu. Stąd otwarcie się na inwestycje, na tworzenie wizji i perspektyw rozwojowych, to aktywna polityka przestrzenna miasta, uruchamianie nowych obszarów gospodar-

czych. Bo przecież historia nas nie wyżywi, nie da się żyć przeszłością. Jeśli w ciągu czterech lat budżet miasta po stronie wydatków wzrósł z 200 mln do 350 mln, z czego 27 proc. stanowi inwestycje, to świadczy to o tym, że duch miasta jest młody i krzepki, i że podąża ku przy-

kaliskiego przemysłu lotniczego nie muszą już wyjeżdżać do innych miast, by zdobyć tytuł inżyniera mechanika. Działa tu też oddział Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, który rozpoczął przygotowania do budowy własnego kompleksu dydaktyczno-bibliotecznego. Coraz bardziej realna staje się więc wizja powołania Akademii Kaliskiej – wielowydziałowej uczelni. Już dziś uczy się tu 10 tysięcy studentów.

Wenecja Północy

Kalisz jest jednym z pierwszych polskich miast, które wykorzystuje atut, jakim jest

Katedra św. Mikołaja, ufundowana w XIII w. przez księcia Bolesława Pobożnego. Fot. Archiwum UM w Kaliszu

szłości. A swoją drogą, Kalisz ma naturę Feniksa, wielokrotnie upadał i odradzał się. Zawsze z wiarą w swą dobrą przyszłość.

■ W ostatnich latach widać ogromny skok cywilizacyjny, jaki dokonał się w Kaliszu za Pana rządów – rewitalizacja miasta, nowe trasy i drogi, inwestycje proekologiczne. Z czego najbardziej dumny jest prezydent?

– Właśnie z tego wszystkiego, bo to jest naprawdę skok cywilizacyjny, który stwarza nową jakość życia. Inwestycje ekologiczne to ultranowoczesny zakład utylizacji odpadów, to rozbudowa i zamknięcie systemu kanalizacyjnego, która ruszyła z początkiem tego roku, a której efektem będzie zlikwidowanie wszystkich wyłotów ścieków do Prosną; to nowe trasy, które w części uwolniły śródmieście od uciążliwości ruchu samochodowego; to bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, którego dodatkowym, wspaniałym efektem jest wiele kilometrów tras rowerowych wzdłuż wałów; to nowa hala Winiały Arena, obecnie jeden z najnowocześniejszych obiektów sportowo-widowiskowych w Polsce; to najnowocześniejsza pod względem architektonicznym w regionie, o ile nie w Polsce, szkoła – Gimnazjum nr 9.

Panorama miasta.

Fot. Archiwum UM w Kaliszu

przepływająca przez nie rzeka. Dawniej nazywany był nawet „Wenecją Północy”, jako że Prośna z kilkoma kanałami i dopływami tworzy oplatającą miasto wodną sieć. Dlatego jest tu aż 40 mostów! W ostatnich latach udało się na odcinku 3 km Prośnę oczyścić, pogłębić i obwałować. Dzięki temu rzeka odzyskała swoje funkcje ekologiczne, rekreacyjne i widokowe. Pojawiły się w niej nowe gatunki ryb, a mieszkańcy i turyści mogą wybrać się w rejs piastowską łodzią św. Wojciecha. Wzdłuż wałów przeciwpowodziowych biegną ścieżki rowerowe, bo Kalisz w niedługiej przyszłości chce być Miastem Rowerów.

Do św. Józefa

W Kaliszu coraz bardziej rozwija się turystyka, zwłaszcza ta pielgrzymkowa – szczególnym zainteresowaniem wiernych cieszy się Sanktuarium Świętego Józefa, w którym znajduje się słynący cudami obraz św. Rodziny. Turystyka pielgrzymkowa to już 200 tys. pielgrzymów rocznie i wszystko wskazuje na to, że ta tendencja się utrzyma.

Na podstawie materiałów z miasta oprac. HANNA HENDRYSIĄK

Dumą napawa mnie fakt, że przybywają do Kalisza inwestorzy, że odbudował się i silnie rozwija przemysł lotniczy (to jeszcze nie Dolina Lotnicza, ale już cztery firmy, w tym trzy z kapitałem zza oceanu pracują w mieście), że przemysł spożywczy utrzymuje swoją pozycję, że przemysł AGD z kapitałem włoskim i niemieckim (części i podzespoły) znalazł tu swoje miejsce (cztery firmy). Mocno trzymają się przemysł lekki, usługi.

Ale to nie jedyny powód do radości. Rozwój szkolnictwa wyższego – w mieście ma swoją siedzibę XIII Wydział UAM – Pedagogiczno-Artystyczny, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa z ciekawymi kierunkami, która ma już 6 tys. studentów, szkoły prywatne.

■ Mieszkańcy docenili Pana troskę o miasto i wybrali Pana ponownie 70-proc. przewagą już w I turze wyborów. Czym chciałby Pan przekonać ich, że dobrze wybrali? Jakie są najważniejsze plany do zrealizowania w tej kadencji?

– Mamy wiele zamierzeń, a jeszcze więcej realnych zadań do wykonania, tych, które zapisane są w programie gospodarczym miasta. W przyszłym roku z pewnością zakończony zostanie unikatowy w skali kraju trzyletni pro-

gram termomodernizacji i modernizacji 28 szkół za blisko 50 mln zł. Zaraz po nim rozpoczniemy wieloletni program budowy dróg osiedlowych, którego wartość obliczamy wstępnie na 60 mln zł. Powstaną następne hipermarkety i galerie handlowe, tym razem w śródmieściu, co będzie sprzyjało programowi rewitalizacji zabytkowych obszarów. Z pewnością doczekamy się dalszych odcinków Trasy Bursztynowej, która rozładuje ruch samochodowy w centrum. Z wielką nadzieją czekamy na inwestycję uniwersytecką – bibliotekę, blok dydaktyczny i aulę, która zarazem będzie salą koncertową dla Filharmonii Kaliskiej. A dalej: Inkubator Technologiczny, campus PWSZ, biblioteka regionalna, sztuczne lodowisko, kompleks basenów – to wszystko powstanie w najbliższych czterech latach, do 2010 roku.

A wie Pani, co będzie w 2010 roku? Jubileusz 1850-lecia miasta. Wtedy będziemy realizowali projekt „Kalisia 18 1/2”, który niewątpliwie przysporzy miastu wielu innych cennych inicjatyw i trwałych wartości.

■ Czego szczerze życzę, dziękując za rozmowę.

Rozmawiała HANNA HENDRYSIĄK

FESTIWAL PROMOCJI MIAST POLSKICH

17–18 kwietnia 2007 r. w Warszawie

Hotel Intercontinental

PROGRAM KONFERENCJI

17 kwietnia 2007 (wtorek)

- 9.30 Rejestracja uczestników
- 11.00–11.30 Uroczyste otwarcie festiwalu
Janusz Malinowski, prezes Zarządu Grupy Ströer Polska
Prof. dr hab. Andrzej Szromnik, prorektor Akademii Ekonomicznej w Krakowie, przewodniczący Rady Programowej Festiwalu
- 11.30–12.15 Marka miasta z kraju Piasta – Wykład inauguracyjny
Prelegent: Mirosław A. Boruc, prezes Zarządu Instytutu Marki Polskiej
- 12.15–13.00 Mapa dla miasta, czyli Przygotowanie STRATEGII KOMUNIKACJI MARKETINGOWEJ
Budowa marek lokalizacji
Trzy kluczowe elementy strategii komunikacji
Przykłady błędnych kampanii reklamowych
Prelegent: Dariusz Kubuj, dyrektor Planowania Strategicznego w Ogilvy Brand Consulting
- 13.45–14.30 Siła reklamy zewnętrznej w kampaniach promocyjnych miast
Prelegent: Jarosław Pawlak, Marketing Research Manager, Ströer Media
- 14.30–15.15 Myśl globalnie i NAPRAWDĘ działaj lokalnie
Strategia rozwoju miasta a strategia komunikacyjna
Event marketing w odniesieniu do marketingu miasta i regionu
Strategie komunikacyjne marek regionalnych
Prelegent: Mateusz Zmysłony, dyrektor kreatywny i wiceprezes Zarządu Grupy ESKADRA
- 15.30–16.15 Wykorzystanie badań opinii w tworzeniu i prowadzeniu działań promocyjnych.
Rola komunikacji wewnętrznej miasta
Mieszkańcy jako multiplikatorzy działań komunikacyjnych
Prezentacja badań TNS OBOP „Mieszkańcy o swoim mieście”
Prelegent: Urszula Krassowska, lider Sektora Badań Społecznych i Politycznych TNS OBOP
- 16.15–17.00 Towards a distinct regional brand. How to address your target groups?: Communication tools and best practice cases
Prelegenci: Frank G. Kurzahls, Business Director Branding PLEON Berlin
Agata Brodzka-Kostrzewska, Key Clients Director, szefowa zespołu ds. kreowania wizerunku miast i regionów, PLEON Warszawa
- 17.00–17.45 Realizacja kampanii reklamowych. Determinanty udanych i nieudanych kampanii

- 17.45–18.30 Wpływ elementów identyfikacji wizualnej i werbalnej na wizerunek miasta
Prelegent: Jarosław Filipek, prezes Zarządu CO-DES Consulting

18 kwietnia 2007 (środa)

- 9.00 Powitanie
Janusz Malinowski, prezes Zarządu Grupy Ströer Polska
- 9.10–10.10 **Competitive Identity: the new brand management for nations, cities and regions**
Prelegent: Simon Anholt, ekspert w tworzeniu strategii marek krajów, miast i regionów. Doradca rządu m.in. Wielkiej Brytanii do spraw dyplomacji publicznej, a także doradca rządów Chorwacji, Holandii, Szwecji, Niemiec i Czech.
- 10.10–11.00 Prezentacja miejska – Praga
Prelegenci: Ales Kozak, Prague City Hall, Financial and grant specialist, Culture, monument care and Tourism Department
Marketa Luhanova, Prague City Hall, Communication Specialist, International Affairs Department of the City of Prague.
Karel Holub, Prague City Hall, Project specialist, Culture, Monument Care and Tourism Department
- 11.00–11.50 Prezentacja miejska – Berlin
- 12.40–14.40 Prezentacje polskich miast: Kraków, Wrocław, Łódź
- 14.40–16.20 PANEL PREZYDENTÓW – z udziałem Jacka Majchrowskiego – prezydenta Krakowa, Hanny Gronkiewicz-Waltz – prezydenta Warszawy, Ryszarda Grobelnego – prezydenta Poznania, Pawła Adamowicza – prezydenta Gdańska, Jerzego Kropiwnickiego – prezydenta Łodzi, Piotra Krzystka – prezydenta Szczecina, Michała Zaleskiego – prezydenta Torunia oraz Piotra Uszoka – prezydenta Katowic.
Moderator: Katarzyna Ostrowska, redakcja dziennika „Rzeczpospolita”, patrona medialnego Festiwalu Promocji Miast Polskich
- 16.40–17.20 Budowanie strategii rozwoju miasta. Jak się wyróżnić?
Identyfikacja kluczowych atutów miasta,
Wybór priorytetowych obszarów wzrostu
Identyfikacja konkurencji w priorytetowych obszarach wzrostu
Prelegenci: Radosław Przybył, Igor Rusinowski, McKinsey & Company
- 20.00 **UROCZYSTA GALA WRĘCZENIA NAGRÓD ZŁOTE FORMATY**

Organizator:

Patroni honorowi:

Patroni medialni:

Wkładkę „Samorząd Miejski”, stały dodatek do „GSiA” wydawany raz w miesiącu, przygotowuje zespół Związku Miast Polskich: Ewa Parchimowicz, Joanna Proniewicz, Andrzej Porawski – dyrektor Biura ZMP.
Wersja elektroniczna dodatku „SM” znajduje się pod adresem: www.miasta-polskie.pl/sm.html
Biuro Związku Miast Polskich, ul. Robocza 46a, 61-517 Poznań, tel. 0-61 633 50 50, fax 0-61 633 50 60, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl, strona internetowa: www.miasta-polskie.pl, www.polish-cities.pl, www.zmp.poznan.pl

